

Itinerari de la Guerra de 1936 a 1939

La sublevació militar iniciada el 18 de juliol de 1936 fracassà a Catalunya, al mateix temps que s'iniciava un procés de revolució social portada a terme sobretot per la CNT-FAI. El triomf dels revoltats en altres zones de l'Estat, però, portà a un conflicte armat duríssim que es perllongaria fins a l'abril de 1939.

Catalunya quedà com a zona de rereguarda, lluny dels fronts de guerra, durant bona part del conflicte. Aquest fet ocasionà que la zona catalana, ja des de novembre de 1936 amb l'evacuació forçosa de Madrid, fos considerada zona d'acollida dels nombrosos refugiats que fugien de la violència dels combats o de la cruel repressió que els franquistes exercien damunt dels territoris que anaven controlant. Arenys de Munt, al mateix temps, a causa de la seva relativa llunyania de la capital catalana i al seu resguard dels atacs navals, fou considerada una zona de relativa seguretat per als barcelonins i gent dels pobles dels seus entorns que fugien dels continuats bombardeigs que patiren a partir de mitjan 1937. Al marge de la forta problemàtica que es vivia a causa de la guerra (llevs forçoses, manca de queviures i medicines, inseguretat...), aquesta arribada massiva de refugiats (madrilenys, bascos, asturians, gent de l'àrea barcelonina...) va ser probablement el tret més important que va viure la població d'Arenys de Munt al llarg dels anys de guerra (números 1, 2, 3 i 7).

D'altra banda, la relativa seguretat que donava la seva situació geogràfica i el seu extens terme municipal van fer d'Arenys de Munt una zona considerada adequada per a la instal·lació de campaments militars per a la instrucció dels soldats que s'havien d'anar incorporant al front (ubicació de la 134a Brigada Mixta al Sindicat Agrícola el juny de 1937 i instal·lació del CRIM 16, Campament número 2 a Sobirans el mes de maig de 1938). També es decidí que la fàbrica "Manufacturas Colomer SA" fos ocupada per la 1a companyia del 47è Batalló de Carrabiners (números 8 i 10).

Els darrers mesos de 1938, amb les cruents operacions a l'Ebre, foren habilitades les dependències del nou Grup Escolar, així com les de la fàbrica "Manufacturas Colomer SA", com a hospital de sang i residència dels ferits (números 5 i 10).

Amb aquest itinerari, que ressegueix sobre el terreny els escenaris que es visqueren a Arenys de Munt durant la Guerra de 1936 a 1939, hem volgut recuperar i donar a conèixer una part cabdal de la nostra història recent, una història que barreja el drama de la guerra amb la solidaritat cap als refugiats. L'ajuda als nouvinguts en una època tan crítica constitueix tot un referent per encarar un futur amb esperança.

Villa Josefa

Can Regàs

Germanes Dominiques

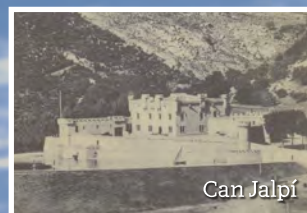
Sindicat Agrícola

Plaça Mercat

Escoles Nacionals

Can Jalpí

Manufacturas Colómer
(Gobelàstic)

Itinerari històric pels espais de la Guerra de 1936 a 1939 a Arenys de Munt

Ajuntament
d'Arenys de Munt

COL·LECTIU PEL
MUSEU ARXIU
D'ARENYS DE MUNT

1. Villa Josefa. Seu de la colònia de refugiats de Madrid (desembre de 1936 a gener de 1939). Des del mes de desembre de 1936, Villa Josefa (Ca l'Espàrrec) acollí una colònia de refugiats procedents de Madrid, sobretot gent gran i infants.

Des de final de 1937 foren habilitats dos edificis a Torrentbò com a colònies escolars: **Mas Miró** (Can Guix), seu d'una colònia infantil de nens i nenes bascos, i **Can Delàs**, seu d'una colònia infantil de nens i nenes asturians.

D'altra banda, des del mes d'agost de 1938, **Villa Mercedes** (Can Boter) estatjà una colònia infantil a càrrec del consolat de Mèxic.

2. Can Regàs. Residència d'un grup d'infants, fills de treballadors de la Compañía Telefónica (juliol de 1936 a desembre de 1937).

3. Escoles Nacionals (Ajuntament i Sala Municipal). Seu de la colònia de refugiats del nord, sobretot bascos (octubre de 1937 fins a gener de 1939).

4. Plaça Mercat, obra de l'arquitecte Enric Catà. Seu de l'ajuntament republicà.

5. Escola Sant Martí, obra de l'arquitecte Enric Catà. Grup Escolar inaugurat el mes d'abril de 1937. Hospital de sang des de final de 1938.

6. Refugi al carrer de Can Barbeta.

7. Casal de Can Jalpi, obra de l'arquitecte Miquel Madorell i Rius. Des de mitjan 1938 fou seu del president del govern Juan Negrín i del tinent coronel García Vivancos, cap del CRIM 16, campament número 2, ubicat a Sobirans.

8. Sindicat Agrícola. Seu de la 134 Brigada Mixta, 1r Batalló, a final de juny de 1937.

9. Germanes Dominiques. Seu del Comitè de Milícies Antifeixistes durant tota la guerra.

10. Manufacturas Colomer (Grobelàstic). Des de l'agost de 1937, seu de la 1a companyia del 47è Batalló de Carrabiners i, des de finals d'agost de 1938, hospital de sang i seu del 21è Batalló Mòbil de Serveis Sanitaris dels Carrabiners.